

studio

PLANTAARDIG

24 april 2026

#113 "In iedere stal waar wij filmen, filmen we dierenleed" – Onderzoeksgroep Ongehoord

Meer info en luisteren op:

<https://studioplantaardig.nl/Podcast/113-in-iedere-stal-waar-wij-filmen-filmen-we-dierenleed-onderzoeksgroep-ongehoord/>

00:00:01 Esther

Verbeter de wereld met vork en mes. Mijn naam is Esther Molenwijk en dit is Studio Plantaardig.

Feiten verzamelen en een eerlijk beeld geven van de vee-industrie. Dat is de strategie van actiegroep Ongehoord. Met verborgen camera liet ze al zien hoe het diervriendelijkste kalkoenbedrijf van Nederland haar kalkoenen minutenlang ondersteboven laat bungelen voor de slacht. Ze filmde hoe een koe meer dan veertig keer met stroomstoot wordt bewerkt voor ze levend aan haar poten de stal uit wordt getakeld. Ze filmde hoe er structureel met harde voorwerpen op varkens, kalfjes en koeien ingeslagen wordt. Hun beelden halen regelmatig het journaal en zorgen voor een golf van publieke verontwaardiging. Wie zijn de mensen achter deze groep? Hoe gaan ze te werk en wat levert het op? Aan mijn keukentafel zitten vandaag Johan Boonstra en Dirk Verstegen. Welkom allebei.

00:01:06 Johan Boonstra
Dank voor de uitnodiging.

00:01:08 Esther
Fijn dat jullie er zijn, om eens de gezichten te zien die we niet zo vaak te zien krijgen achter deze groep.

00:01:13 Johan Boonstra
Klopt, dat is ook de bedoeling.

00:01:15 Esther
Dus eigenlijk moet ik zeggen de stemmen te horen, want dat is wat de luisteraar gaat horen. Jullie blijven liever zelf een beetje op de achtergrond, hè?

00:01:22 Johan Boonstra
Ik denk dat het belangrijk is dat je als onderzoeksgroep probeert om het niet over jezelf te laten gaan en dat je wilt laten zien hoe dieren worden behandeld in de Nederlandse en Belgische stallen. Ja, ik denk dat het alleen maar goed is als het niet helemaal duidelijk is wie

wij zijn. Omdat we veel anoniem moeten werken, undercoverwerk doen, camera's moeten plaatsen. En ik denk dat het daarom eigenlijk alleen maar in ons voordeel werkt als het onduidelijk blijft wie we nou precies zijn.

00:01:54 Esther

Ja, dus Johan en Dirk zijn ook niet helemaal de naam waar jullie in het dagelijkse leven mee door het land gaan.

00:02:00 Johan Boonstra

Daar hebben we verder niks over te zeggen.

00:02:03 Esther

Helder, ik noem je in ieder geval Johan. Om te beginnen met jou. Jij bent eigenlijk vanaf het eerste uur bij Ongehoord betrokken.

00:02:10 Johan Boonstra

Ja klopt.

00:02:11 Esther

Kun je vertellen hoe het is gegaan, de oprichting?

00:02:14 Johan Boonstra

Ja, we merkten dat er eigenlijk behoefte was om een eerlijker beeld te geven van de Nederlandse veehouderij. Dat was in een tijd dat de veehouderij in Nederland eigenlijk al in zwaar weer zat. Mensen begonnen kritiek te leveren en de industrie reageerde daarop door allerlei propaganda en reclamebeelden te maken die eigenlijk nergens op sloegen. Omdat wij dat wisten, vonden we dat het noodzakelijk was om onderzoek te gaan doen en daadwerkelijk vast te leggen op beeld hoe dieren worden behandeld. En dat hebben we heel simpel gedaan. We hebben een cameraatje gekocht en we zijn stallen gaan bezoeken en we zijn die gaan filmen. Ik geloof 30 varkenshouderijen hebben we gefilmd hoe dieren daar bij zitten. Ook veel Beter Leven of andere keurmerkstallen zaten daarbij en LTO mensen zaten daarbij. En we hebben die beelden gepubliceerd in het Algemeen Dagblad, als ik me goed herinner. En dat bracht een enorme schok teweeg, omdat niemand eigenlijk meer doorhad wat er gebeurde in Nederland.

00:03:21 Esther

Dat was meteen jullie eerste actie?

00:03:23 Johan Boonstra

Ja, onze eerste actie was gewoon om die dertig stallen te filmen. En dat was heel simpel, gewoon laten zien. Van biologisch tot regulier. Megastallen, kleine stallen. Eigenlijk alle verschillende soorten en maten van varkenshouderij hebben we toen gefilmd.

00:03:38 Esther

En kun je me eens een beetje schetsen hoe dat

studio PLANTAARDIG

eraan toegang? Waren dit een groep vrienden die in de kroeg tegen elkaar zeiden, jongens hier moeten we wat aan doen? Of waren jullie al langer bezig om die vee-industrie te volgen? Hoe kom je opeens tot zo'n idee?

00:03:51 Johan Boonstra

Nou, we kenden al mensen die iets wilden betekenen voor dieren of die meer op een intellectueel vlak bezig waren met dieren, dierenleed, veehouderij, maar ook bijvoorbeeld biologen die dan veel weten over het gedrag van bijvoorbeeld varkens. Nou en dan als je een beetje in dat wereldje al zit en er ontstaat zo'n idee dan weet je natuurlijk al vrij snel van nou ik moet deze mensen erbij vragen en dit vormt de goede basis van onze organisatie. Je hebt natuurlijk mensen nodig die die camera hanteren maar je hebt ook mensen nodig die een website bouwen of die een flyertje kunnen maken daarover of die... En dat is dan mijn taak veel geweest, die graag zichzelf horen praten en dan met journalisten gaan afspreken.

00:04:36 Esther

Jij hoort jezelf graag praten.

00:04:37 Johan Boonstra

Kennelijk, ja.

00:04:39 Esther

Jij probeert het de media in te krijgen.

00:04:41 Johan Boonstra

Ja, dat is mijn taak, ja.

00:04:43 Esther

Oké, dus jullie hadden meteen best wel een beetje professionele aanpak van we gaan een team bouwen dat met elkaar deze toestanden in de veehouderij naar buiten gaat brengen. Dat was meteen wel dat professionele oogpunt van we gaan hier echt een organisatie van maken.

00:04:59 Johan Boonstra

Ik zou het zeker niet professioneel noemen, want we zijn tot op de dag van vandaag vrijwilligers. Dus professioneel in die zin niet dat we er niet voor betaald worden. We doen alles voor ongehoord, altijd, naast ons betaalde werk. En dat vinden we ook belangrijk. We willen niet rare belangen krijgen in de zin dat het opeens belangrijk wordt dat mensen ons leuk vinden, dat mensen ons geld gaan geven, dat is voor ons compleet irrelevant. We hebben helemaal niks nodig. We hebben geen belangen bij dierenleed in die zin, dus we hoeven niet in de media te komen. We zouden blij zijn als onze beelden niks op te zien is, geen dierenleed op te zien is, en daardoor de media niet halen, dan zouden we alleen maar blij zijn. Dat is helaas niet zo. En helaas zijn de beelden keer op keer, ook na, het zijn nu tien jaar, denk ik,

Ja, tien jaar denk ik bezig.

00:05:47 Dirk Verstegen

Misschien wel langer dan vanaf 2012. Dus dertien jaar inmiddels.

00:05:50 Esther

Ja, want wanneer kwam jij erbij, Dirk?

00:05:53 Dirk Verstegen

Nou, ik denk ook rond 2012, 2013.

00:05:56 Esther

Ja.

00:05:56 Dirk Verstegen

Ja.

00:05:57 Esther

En wat was jouw rol?

00:05:58 Dirk Verstegen

In die tijd was het eigenlijk nog een beetje zoeken van hoe presteer je die beelden, wat zijn je infokanalen, dat soort vragen. En eigenlijk is dat toch al een van de belangrijkste dingen. Op het moment dat je informatie gaat distribueren over iets wat je belangrijk vindt of iets wat belangrijk is voor de maatschappij, dan moeten die informatiekkanalen ook kloppen. Je ziet heel veel consumenten die heel bewust kiezen voor meer dierenwelzijn in de producten die ze kiezen, die eigenlijk ook misleid worden in de regel, wat je uit ons onderzoek een beetje kan merken. En die hoop ik wel echt aan de juiste informatie te kunnen helpen.

00:06:36 Esther

Ja, dus eigenlijk ander soort advies dan die consumenten zouden krijgen vanuit de labels die ze kopen of vanuit de producentenorganisaties.

00:06:44 Dirk Verstegen

Precies, een wat onderlegdere informatie die wat vrijer is van de roze bril van de lobby van de vee-industrie.

00:06:53 Esther

Wat mij opvalt in jullie communicatie is dat het heel clean is. Er zitten weinig superlatieven in. Het is vrij sec echt het laten zien wat er gebeurt. Is dat een bewuste keuze?

00:07:08 Dirk Verstegen

Ja, want wij zien onszelf echt als een onderzoeksgroep. En ik denk dat het bij een onderzoek zichzelf serieus nemende onderzoeksgroep hoort om ook echt serieuze artikelen te publiceren die gebaseerd zijn op bronnen en die niet gebaseerd zijn op emotionele verhalen. Er zijn denk ik hele duidelijke conclusies uit te trekken over de legitimiteit van de vee-industrie. Dat sowieso, en

studio PLANTAARDIG

dat vind ik ook, maar de artikelen zelf moeten op zichzelf staan als serieuze artikelen.

00:07:43 Esther

De feiten moeten echt voor zichzelf spreken. Jullie proberen daar niet nog een saus overheen te doen.

Dirk Versteegen
Precies.

Esther

Johan, we waren net even gebleven bij die eerste actie die jullie toen deden, die eigenlijk al meteen heel succesvol was. Kun je eens vertellen hoe is dat begonnen? Jullie zaten met dat idee. Dan moet je bedenken welke stal je heen gaat bijvoorbeeld. Neem ons eens mee in hoe zo'n actie eruit ziet.

00:08:07 Johan Boonstra

Je hebt een beginpunt waarin je zegt... Er wordt hier allerlei onzin beweerd. Er wordt van alle kanten, vanuit de industrie en lobbyorganisaties, worden dingen verteld over de veehouderij waarvan wij gewoon weten dat het niet klopt. En dat weten we omdat we de rapporten kennen, de onderzoeken van de Universiteit van Wageningen. Dan weet je wat er gebeurt en je weet wat er op televisie en in reclame-uitingen getoond wordt. Op basis daarvan ga je dan zeggen, als wij willen laten zien dat het niet klopt, hoe doen we dat dan? Dan ligt het voor de hand om A, diversiteit te tonen, dus je wil verschillende soorten boerderijen onderzoeken. En B, je wil voorlopers. Want als je kan laten zien dat bij die voorlopers in de industrie het er niet best aan toegaat, dan zal iedereen wel geloven dat het bij andere veehouders nog wel slechter zal zijn. Dus je maakt een overzicht, en dat is eigenlijk een werkwijze die nog steeds heel goed werkt, dus je maakt een overzicht van wat zijn nou de mensen in de industrie die zeggen, ik doe het beter, ik ben een van de beste veehouderijen van Nederland, ik ben de grootste, ik ben degene met de meeste dierenwelzijn, ik ben de biologische, ik heb het beter leven keurmerk. Nou, daar maak je een overzicht van. En dan zeg je tegen het onderzoeksteam, hier is een camera, hier is een licht. Zouden jullie dit in beeld willen brengen?

00:09:33 Esther
Ja.

00:09:33 Johan Boonstra

En die gaan in een auto zitten. Of soms met een fiets zelfs. En dan gaan ze proberen dat te filmen.

00:09:41 Esther

En hoe ziet dat eruit, dat proberen dat te filmen? Want ze gaan meestal s'nachts, heb ik begrepen.

00:09:45 Johan Boonstra

Ja, het is heel belangrijk dat wij niet veehouders van tevoren vertellen dat we het gaan filmen. En de reden daarvoor is dat dat gebeurt natuurlijk ook. Dus je hebt best wat tv-ploegen die dan een veehouder bellen en die zeggen, wij zouden weleens in een stal willen filmen. Nou, dan zegt zo'n veehouder soms, dat kan. Heel vaak niet, maar... Soms zegt zo'n veehouder dat kan en die haalt alle dode dieren weg, die haalt alle mest weg, die haalt de zieke dieren, zet die in de ziekenboeg. En die zegt dan, kijk dit is allemaal superleuk, ze hebben een speeltje, dat heeft hij net die ochtend er neergelegd. En dat lijkt allemaal best aardig. Voor sommige mensen is het dan nog steeds heel schokkend grappig genoeg, want zo'n veehouder vindt het ook moeilijk inschatten wat acceptabel is. Maar het ziet er heel anders uit dan wanneer je zonder zo'n veehouder van tevoren te bellen, Gewoon zo stal binnenstapt.

00:10:37 Esther

Dus jullie komen onaangekondigd?

00:10:38 Johan Boonstra

Onaangekondigd, zonder medeweten van de veehouderij.

00:10:42 Esther

En dat is meestal s'nachts?

00:10:44 Johan Boonstra

Dat is meestal s'nachts, ja.

00:10:45 Esther

Ja, ik snap het. En dan komt natuurlijk de ingewikkelde kwestie. Breek je dan in? Of hoe kom je binnen?

00:10:53 Johan Boonstra

Ja, dat is een ingewikkelde kwestie in zoverre dat, als je dat relevant vindt. Maar ik denk dat dat in deze kwestie totaal irrelevant is, omdat Het gaat hier over voelende wezens die, zoals we weten uit de literatuur, hele ernstige dierwelzijnsproblemen hebben. Pijn hebben, niet hun natuurlijke gedrag kunnen doen, gefrustreerd zijn, gewond zijn, ziek worden, vaak doodgaan, nog voordat ze een paar maanden oud zijn. Dus een hele structurele mishandeling van dieren. Hoe die beelden gemaakt worden vinden wij compleet irrelevant als je grote morele problemen hebt met inbraak. Ik kan me niet voorstellen dat die morele problemen zwaarder wegen dan dierenmishandeling, omdat je met inbraak helemaal geen... levende wezens aan het mishandelen bent.

00:11:48 Esther

Nee, maar goed, ik snap je punt. Voor de maatschappij en voor de wetgever is het natuurlijk wel relevant of je door een deur bent gegaan die open stond of dat je iets hebt geforceerd. Mag ik vragen of jullie ook daadwerkelijk inbreken als de deur gesloten is?

studio PLANTAARDIG

00:12:03 Johan Boonstra

Dat mag je natuurlijk vragen, want je mag alles vragen, maar mijn punt is dat we dat soort vragen niet beantwoorden omdat we dat niet relevant vinden. Dus ik snap je vraag en ik snap dat je nieuwsgierig bent en iedereen wil natuurlijk graag weten hoe het zit. Net zo clean als wij zijn in onze onderzoeken en hoe wij vertellen hoe dieren worden behandeld, zonder superlatief, net zo goed vertellen we eigenlijk niet over hoe we precies die beelden maken. Kijk, wij worden bijna iedere maand wel gebeld door een journalist die graag een item wil maken over dierenactivisme. En wij zeggen altijd nou, ten eerste we zijn geen activisten.

00:12:41 Esther

Oh.

00:12:41 Johan Boonstra

Wij noemen onszelf geen activisten.

00:12:43 Esther

Nou, vertel dat dan even, want ik had jullie ook onder het kopje dierenactivisten gezet. Ik vind het nog activistisch, maar vertel eens.

00:12:49 Johan Boonstra

Nou, we zijn geen activisten in de zin van, we voeren eigenlijk geen acties. Kijk, wij tonen aan, wij laten zien, we doen onderzoek. En dat is wat we doen. Maar in onze berichtgeving zal het je opvallen dat we eigenlijk nooit zeggen dit is moord, dit is vreselijk. Nee, we tonen de feiten. We zeggen niet eens van ja, we moeten nu per se dit en dat. Ik ben meer van mening dat het belangrijk is om gewoon de feiten te tonen. En wat je daarmee moet, is een tweede, daar moeten mensen vooral zelf bepalen. En dat is een beetje zo de filosofische kloof tussen zijn en behoren. Je kunt zeggen, dit en dit is aan de hand. Maar je kunt natuurlijk best zeggen, ik vind dit prima. Als je heel sec daarnaar kijkt, kun je zeggen... Dat dier heeft pijn inderdaad. Dat is gefrustreerd. Die kan geen natuurlijke gedag vertonen. Die wordt inderdaad gedood. Dat vindt hij niet leuk. Maar ik heb daar geen problemen mee. Dat kan.

00:13:38 Esther

En jij vindt het niet aan jullie om te beslissen of dat oké is of niet. Jij vindt het alleen niet aan jullie om het vast te leggen.

00:13:44 Johan Boonstra

Het is niet nodig. Omdat mensen kunnen prima zelf beslissen. Wat ze goed en slecht vinden. En er zijn een paar mensen in Nederland vast wel die zeggen, ja, ik heb helemaal geen problemen met dierenmishandeling. Die zullen er vast zijn. Maar het gekke is natuurlijk dat 99,9% van de Nederlanders en Belgen, en ik denk de

wereld, zegt, ik vind dierenmishandeling verkeerd. Je mag een hond niet trappen. Je mag je paard niet slaan. Je moet je kat moet je aaien. Dus ze zijn allemaal tegen dierenleed. Dus het enige wat wij moeten doen is laten zien, kijk zo worden die dieren in de vee-industrie behandeld. En laat mensen dan zelf maar concluderen. Of dat dierenleed is en of ze daar dan tegen zijn.

00:14:27 Esther

Ja, ik snap die aanpak. Goed, ik probeer toch nog een klein beetje in die stal te komen met jullie. Want dan loop je daar met zo'n lamp en een camera. Dat zijn vaak hele grote stallen. Dan krijgen we eigenlijk vrijwel van elk beeld dat naar buiten komt uit de vee-industrie wordt vaak gezegd dat het een misstand is. Er wordt op een dood dier ingezoomd en toevallig lag die er. Dat is natuurlijk altijd een beetje de vraag van... Ik ben benieuwd hoe jullie dat doen. Zoom je in op dat dode dier of op dat zieke dier? Hoe maak je een gemiddeld of objectief beeld van een stal? Kun jij daar iets over zeggen, Dink?

00:15:05 Dirk Versteegen

Ja, zeker. Een gemiddeld objectief beeld... Dat is natuurlijk ook een beetje een moeilijke term, maar... Ik weet wel dat als een onderzoeksteam een gemiddelde stal ingaat, is er altijd iets te zien. En dat laat je ook zien natuurlijk. Dat vertaal je ook in je beelden. Dus op het moment dat je een vee-industrie hebt waar in de regel dierenleed plaatsvindt, dan is dat ook wat zo'n onderzoeksteam tegenkomt. En dat is natuurlijk ook heel relevant voor ons verhaal. Dus het is voor ons minder relevant om 200 dieren te laten zien die om een dood dier heen leven, die ook allemaal gestresst zijn. Eigenlijk is het gestorven dier voor ons verhaal het belangrijkste.

00:15:50 Esther

Ja, dus wat doe je inderdaad met het gemiddelde van dit? Of zoomen jullie inderdaad echt in op die gestorven dieren?

00:15:58 Johan Boonstra

Als ik dit mag aanvullen, ik denk ook dat je een verhaal vertelt. Het is natuurlijk zo... er gaat veel aandacht naar de beelden, omdat die heftig zijn, die hebben het meeste impact. Maar ik denk wel dat wij altijd heel goed een verhaal vertellen. Eu, je filmt een varken met een aangevroten staart, dat ziet er heel heftig uit, een open wond. Dat is over het algemeen in een boerderij. In ieder varkenshuis zie je dat wel. Wat belangrijk is om te vertellen waarom die staart afgebeten is. Dat komt omdat die dieren zich vervelen. Frustratie, ze kunnen gedrag niet vertonen, ze kunnen niet wroeten. Het effect daarvan is dat ze zeggen dat die varkens uit verveling gefrustreerd gaan vertonen en dan aan elkaars staart gaan knabbelen. Dus op die manier, je gebruikt dat beeld ook om een verhaal te vertellen over die stal in zijn geheel.

studio PLANTAARDIG

00:16:51 Esther

Want die verveling, die kun je niet zo goed filmen, maar die aangevrotten staart wel.

00:16:54 Johan Boonstra

Precies. En wat ook wel belangrijk is, denk ik, is dat de afgelopen jaren hebben we ook in reactie op eigenlijk deze kritiek, dat we alleen maar selectief monteren, dat we alleen maar een paar beelden laten zien, hebben we al onze beelden beschikbaar gesteld aan journalisten zodat die kunnen controleren dat wij niet maar na jarenlang filmen zo af en toe eerst wat vinden, nee. Iedere stal waar wij filmen, of iedere verzamelplaats waar wij filmen, filmen we ook dierenleed. En dat zetten we dus allemaal online, de ruwe materiaal, en dat bestellen we beschikbaar aan journalisten zodat die dat kunnen controleren.

00:17:28 Esther

Werkelijk? Dus die kunnen twee uur lang veel materiaal bekijken van bepaalde stallen?

00:17:32 Johan Boonstra

Ja, wel van dagen.

00:17:33 Esther

Oh ja, want soms hangen jullie ook camera's op die daar gewoon blijven hangen. Ja, ja, ja. En dat is natuurlijk heel relevant, want inderdaad, als je over vijf dagen drie keer mis iets monteert, dan zou het kunnen zijn dat dat alleen maar was. Dus zo'n journalist wil dan ook weten van, is er meer gebeurd in die dagen in de stal?

00:17:50 Johan Boonstra

Ja, precies dat. En we maken ook een overzicht van, nou, we hebben deze dagen gefilmd. Dit gebeurde op die dag, dit gebeurde op die dag. We laten zien hoeveel percentages van het aantal handelingen ook daadwerkelijk gewelddadig was. Omdat het voor ons gaat om de feitelijke weergave van wat er gebeurt. En helaas, moet ik erbij zeggen, hoeven we geen enkele moeite te doen om journalisten te laten zien dat de misstanden die we filmen structureel zijn. Het zijn in feite geen misstanden. Het is in feite de structurele manier van omgang met dieren.

00:18:22 Esther

Kun je me eens vertellen welke stal, het hoeft niet perse met naam en toename, maar kun je me eens meenemen naar één stal die voor jou het meest shockerend is geweest tot nu toe?

00:18:31 Johan Boonstra

Dat moet ik even over nadenken hoor. Meest shockerend... Wat ik zelf vreemd vind bij mezelf om te ontdekken is dat ik verbaasd blijf. Ergens diep in mijn hoofd denk ik vaak... Dan krijgen we nieuwe beelden binnen

van het onderzoeksteam. Dan denk ik, er zal hier wel toch niks te zien zijn. Want deze boer of boerin komt zo vaak in de media. Die heeft zoveel naar buiten gebracht dat het allemaal perfect is in de stal. En dan krijg je de beelden binnen en dan is het gewoon same old shit. En daar merk ik nog wel, dat vind ik grappig of vreemd om te merken bij mezelf, dat ik nog steeds verbaasd van ben. Oh, zelfs deze. Koploper in de industrie, zelfs deze beter leven biologische veehouder en daar ook weer dezelfde mishandelingen, dezelfde manier van omgaan.

00:19:27 Esther

Jullie zijn nu elf jaar, nee wat zeg ik vijftien jaar bezig met de actiegroep Ongehoord. Heb je het in die tijd wel iets zien verbeteren?

00:19:36 Johan Boonstra

Nou, we zien in de maatschappij denk ik heel veel verbeteren.

00:19:39 Esther

Maar in de stallen niet? We gaan zo over de maatschappij, maar in die stallen zien jullie geen verbetering?

00:19:43 Johan Boonstra

Nee.

00:19:45 Esther

Hoe is dat mogelijk?

00:19:47 Johan Boonstra

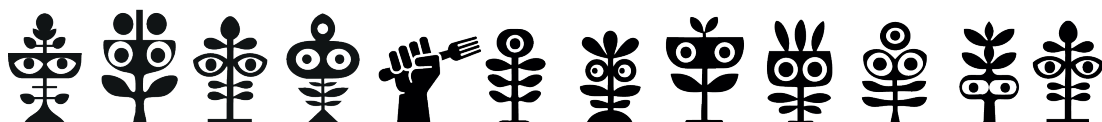
Dat is mogelijk omdat je moet begrijpen dat die veehouders die dieren niet zo behandelen omdat ze een hobby hebben om dieren slecht te behandelen. Als een veehouder zegt ik hou van dieren, daar zit een kern van waarheid in. Hij heeft niet een hekel aan dieren, hij werkt iedere dag met dieren. Maar hij moet ook winst maken, hij moet ook voor een bepaalde prijs vlees produceren of melk produceren of eieren produceren. Dat brengt met zich mee dat je een x-aantal dieren per vierkante meter moet houden, dat je die onder bepaalde omstandigheden moet houden, dat je die niet de ruimte kan bieden om natuurlijk gedrag te vertonen, dat je ze moet scheiden, dat je ze op transport moet zetten. Die dieren gaan niet vrijwillig die wagen in. Dus het zijn allemaal hele logische gevolgen. Het is niet een soort sadistisch bolwerk van dierenmishandelaren. Nee, het is een heel rationeel productiesysteem dat tot gevolg heeft dat je in iedere stal kan filmen dat dieren mishandeld worden.

00:20:52 Esther

Jij kan je voorstellen dat je als boer zo wordt?

00:20:57 Johan Boonstra

Ja, ik denk dat iedereen dat... Ik denk dat ieder mens die werkt in de veehouderij die dingen gaat doen die wij

studio PLANTAARDIG

iedere keer maar weer vastleggen, omdat dat is een voorwaarde om te kunnen werken in die industrie. Het is niet dat je goede boeren en slechte boeren hebt, dat is een misvatting. Dat willen mensen graag geloven. Mensen mailen ons ook, nou eigenlijk iedere publicatie mailen mensen ook van... Ja, vreselijke beelden, wat goed dat jullie naar buiten brengen. Gelukkig... Koop ik mijn vlees bij een goede boer.

00:21:29 Esther

Ja, ja. En die zijn er niet, wat jou betreft?

00:21:32 Johan Boonstra

Die hebben wij nog niet gevonden. En de reden dat we die niet gevonden hebben, is dat die een goede boer... Ik weet niet wat dat zou betekenen, maar dat is volgens mij geen boer die dieren op een succesvolle manier kan fokken en naar een slachthuis kan brengen. Een goede boer... Nou ja, ik vraag me sowieso af wat je dan precies bedoelt. Als je dan zegt, ik heb geen problemen met het doodmaken van levende wezens, dan zou een goede boer zijn, een boer die die dieren op geen enkele manier hun natuurlijke gedraging ontzegt, dan hebben ze geen frustratie bijvoorbeeld. Maar als je dat zou doen, dan moet je je kippen in een boom gaan houden in een bos met ongeveer misschien maximaal veertig hennen en een haan of varkens in een familiegroep die kunnen wroeten in de modder. Dat zijn geen commercieel interessante ondernemingen.

00:22:24 Esther

Dus eigenlijk zodra je in de intensieve veehouderij kijkt is er eigenlijk wat jou betreft geen mogelijkheid om dat op een diervriendelijke manier te doen?

00:22:32 Dirk Verstegen

Niet eens intensief. Ik denk eigenlijk elke vorm van veehouderij. Omdat op het moment dat jij als veehouder geld wil verdienen aan hetgeen wat je produceert, dan zijn dieren eigenlijk voor het halen van je dagelijkse doel een obstakel. Zeker als ze vervelend gedrag gaan vertonen. En dat doen ze, want dieren wil je niet in een in een truck worden geladen of dieren willen niet verplaatsen of dieren willen niet in een hok zitten.

00:23:02 Esther

Ik heb dus in voorbereiding op dit gesprek, ik denk wel alle filmpjes gekeken en zo'n beetje die jullie hebben gepubliceerd en ik... Los van het dierenleed wat me echt wel aangeeft werd ik ook wel heel zwartgallig over de mens. Dus het valt me op dat jullie hier toch nog met een soort empathie zitten. Ik pak even erbij, even kijken hoor. Kom dan, kutvarken, vuile teringkoe. Ik bedoel, dit soort termen roepen ze naar die dieren terwijl ze erop inhakken of met die tasers ze prikken.

00:23:34 Dirk Verstegen

En dat varken, dat ging over een koe hè?

00:23:36 Esther

Oh ja, dat is waar. Ja, grappig genoeg.

00:23:39 Johan Boonstra

Zo probeer je nou eens in te leven in zo'n jongen. Dat is een vrij jonge jongen. En die heeft dan als werk om levende, gevoelige dieren een vrachtwagen in te laden en uit te laden in een slachthuis. Wat denk je wat er gebeurt als hij met empathie dat zou gaan doen? Dan zou hij zich niet heel erg vrolijk voelen over zijn werk. En wat gebeurt dan ook nog? Die koeien die willen maar zijn vrachtwagentje niet in. En hij zit onder tijdsdruk. Hij staat om drie uur ochtends op. Hij moet om vier uur die vrachtwagen vol hebben. En hij moet om zes uur bij het slachthuis staan. En die koeien die werken tegen. En dat moet hij dag in dag uit doen. En daar wordt hij ook nog niet stinkend rijk van. Ja, ik snap wel dat die jongen gefrustreerd raakt. Ik snap ook dat hij niet zijn baas kan slaan, dus gaat hij die koeien slaan. Dus je moet wel begrijpen waar dit soort agressie en dit soort gedragingen vandaan komen. Niet om te zeggen, hij is niet verantwoordelijk. Niet om te zeggen, oh het is helemaal niet verkeerd. Maar je moet begrijpen... Dat dit heel normaal is in de industrie. En dat het niet zo is dat we toevallig net die ene... Nee, sterker nog, iedere keer als wij in zo'n verzamelstal filmen, filmen we dit. We filmen iedere keer die agressie.

00:24:39 Esther

Dat is misschien nog even goed om te noemen, zo'n verzamelstal. Dat is een van de meest recente grote acties die jullie hebben gedaan. Leg even uit wat dat precies is en wat jullie daar dus vonden.

00:24:47 Johan Boonstra

Ja, een verzamelstal, dat zijn eigenlijk de stallen van veehandelaren. Dus die halen dieren van verschillende bedrijven op. In dit geval hebben we dan van koeien en kalveren. Die verzameld worden van verschillende veehouderijen, melkveehouderijen. Die worden naar één plek gebracht en vanuit daar worden ze dan weer verder gebracht. In het geval van kalfjes naar een kalvermesterij. In het geval van koeien naar een slachthuis. Dus die brengen ze samen. Dan vullen ze een vrachtwagen daarmee en dan brengen ze naar het slachthuis. Dat is kort gezegd.

00:25:15 Esther

En daar hebben jullie dus op verschillende van die verzamelstallen hebben jullie camera's opgehangen en jullie vonden eigenlijk overal dezelfde misstanden.

00:25:23 Johan Boonstra

Inderdaad, in vijf verschillende plekken. En dat hebben we dus in 2023 ook al gedaan. Twee verschillende plek-

studio PLANTAARDIG

weet het niet.

00:38:54 Esther

Goed, dit is duidelijk niet jullie route, de welzijnsroute. Als we dan even die andere route pakken, de abolitionistische route. De vee-industrie afschaffen tot de laatste stal, hoorde ik jullie zeggen. Hoe ver zijn we daarmee eigenlijk? Hoeveel vertrouwen hebben jullie erin dat dat gaat lukken? Ik zie hier een schuine lach tegenover me.

00:39:16 Johan Boonstra

Het is wel grappig, want meestal krijg je dit soort vragen niet als je dealt met journalisten.

00:39:22 Esther

Nee?

00:39:22 Johan Boonstra

Nee, dan zit je veel meer op de feiten en wat je nou op de beelden te zien is. Dus het is wel grappig om een beetje wat meer in deze hoek te praten. Ik denk dat je moet constateren dat we nog nooit zo dicht bij afschaffing van de veehouderij zijn geweest als nu. Er is nog nooit zoveel kritiek geweest op de veehouderij. Er wordt gepraat over een halvering van de veestapel. We hebben een enorm actieve beweging, ook de activistische beweging superactief. Heel veel groepen, bijna iedere weekend staan er wel in de steden, in Nederland staan mensen op straat. Je hebt hier die hele... toename van veganisme gehad. Je hebt veel meer aanbod van allerlei die vriendelijke en daarmee bedoel ik het is plantaardige voeding. Dus ja, het gaat hartstikke goed met de beweging, met het bewustzijn, met de maatschappij die die kant op gaat.

00:40:15 Esther

Maar met de vleesconsumptie nog niet echt.

00:40:17 Johan Boonstra

We zien dat niet terug in de vleesconsumptie. Dat is zeker waar. En ik hoop wel dat we dat effect gaan zien. Ik kan me niet voorstellen dat dat niet gebeurt. Maar je moet ook bedenken dat het best bijzonder is dat we in pakweg veertig jaar zo'n enorme maatschappelijke verandering hebben.

00:40:37 Esther

Ja?

00:40:37 Johan Boonstra

Ja, natuurlijk.

00:40:37 Esther

Die zien jullie wel?

00:40:38 Johan Boonstra

Ja, natuurlijk zien we die. Ik denk niet dat er iemand

in 1985 het in zijn hoofd had gehaald om te zeggen we gaan een politieke partij voor de dieren oprichten. Omdat er zou gewoon niemand op stemmen. En ik denk niet dat het nou zo is dat de Partij voor de Dieren de wereld gaat veranderen. Maar ik denk wel dat het een symptoom is van een maatschappij die aan het veranderen is.

00:41:00 Esther

Jullie zien echt in de tijd dat jullie je bezighouden met dierenrechten, met dierenwelzijn... Ik mag dierenwelzijn eigenlijk niet zeggen. Met dieren, laat ik het zo zeggen.

00:41:08 Johan Boonstra

Je mag wel dierenwelzijn zeggen. Natuurlijk zijn we met dierenwelzijn bezig.

Esther Molenwijk

Op een andere manier.

Johan Boonstra

We proberen daar heel feitelijk in te zijn wat dierenwelzijn is.

00:41:16 Esther

Ik snap het. Maar goed, jullie zien in die tijd... Zijn jullie wel degelijk positief over het sentiment in ieder geval. Ik ben echt benieuwd. Hoe zijn jullie hier zelf ooit terechtgekomen? Dierenactivist zijn jullie dan niet. Hoe word je dierenjournalist, onderzoeker? Hoe is dat bij jou gebeurd, Johan?

00:41:33 Johan Boonstra

Ik heb ooit filosofie gestudeerd.

00:41:37 Dirk Versteegen

Zo beginnen heel veel verhalen.

00:41:39 Johan Boonstra

Toen is het eigenlijk bergafwaarts gegaan. Uiteindelijk ben je bezig met het filmen van dierenleed.

00:41:49 Esther

Heeft die filosofie ertoe aangezet?

00:41:51 Johan Boonstra

Ja, tijdens mijn studie filosofie werd ik geconfronteerd met Tom Regan, Peter Singer en andere dierenrechtenfilosofen en concludeerde ik dat zij simpelweg gelijk hadden. Dat er gewoon geen goed argument te verzinnen is om te zeggen het leed van dieren maakt niet uit. Ja, dat was voor mij zo'n overtuigende beredenering dat ik heb geconcludeerd van, ik moet nu stoppen. Eerst gewoon stoppen met het consumeren. En op een gegeven moment denk ik, ja, maar wacht eens even. Een maatschappij verandert niet zomaar. Een maatschappij verandert door de inzet van individuen. Dus toen raak-

groep moet ik dan zo'n beetje spreken? Tien, twintig, twee? Hoeveel mensen zijn dat?

00:50:18 Johan Boonstra

Eén? Nee. Nee, dat hangt heel eng van het moment af. Als je vlak voor een publicatie zit, dan werk je met misschien tien, vijftien mensen of zo. Maar ja, zo... Als je pdf's... Er komt er nieuw onderzoek uit van de WUR. Die wordt misschien door drie mensen doorgenomen, bijvoorbeeld. Maar het is een relatief kleine groep, denk ik, die dit kan doen. En wij denken ook dat er veel potentie daarom is om nog veel meer naar buiten te brengen. Omdat als wij zien met hoe weinig middelen en mensen we al heel veel media-aandacht weten te genereren over de manier waarop dieren worden behandeld, dan vinden wij dat dat het veel effectiever zou moeten kunnen in de zin van dat er dus veel meer mensen dit zouden kunnen doen en veel meer dierenleed naar buiten zou moeten kunnen komen.

00:51:07 Esther

Zouden jullie zelf ook meer mensen willen hebben? Of zeg je van, laat dat een ander team doen? Of zou je zeggen van, meld je maar bij ons, wij hebben mensen nodig.

00:51:14 Johan Boonstra

Ja, zeker is dat wel iets wat we wel goed vinden. In principe nemen we iedereen heel serieus die zich aanmeldt. Als vrijwilliger kijken we altijd, is er een taak binnen onze organisatie? Zeker als iemand bepaalde kennis heeft of vaardigheden, dan is dat zeker wel interessant. Dus als iemand dit luistert en zegt, ik wil altijd al bij ongehoord iets doen, stuur ons vooral een mailtje en laat weten wie je bent en wat je kunt. En dan gaan we kijken of daar...

00:51:37 Esther

En dat kunnen dus hele verschillende skills zijn.

00:51:39 Johan Boonstra

Ja, zeker.

00:51:41 Dirk Verstegen

Mochten mensen zich heel erg aangenaam voelen over de beelden die we publiceren of echt hele sterke ideeën hebben over dierenwelzijn. En het kan natuurlijk ook dat ongehoord misschien niet helemaal bij hen past, maar het allermooiste wat ik zou vinden is dat als iemand echt zich heel sterk voelt over dit onderwerp, dat hij zich georganiseerd. Dus of dat met ongehoord is, is een tweede. Dat is natuurlijk leuk en we staan echt open voor contacten met de hele wereld. Maar ik zou het echt heel gaaf vinden als meer mensen meer initiatieven ontwikkelen. Dus naast ongehoord, wat jij ook eerder al zei, eigen groepen ontwikkelen, eventueel de straat opgaan.

00:52:18 Esther

Toch nog even over de juridische kant van de zaak, want jullie vinden het allemaal heel irrelevant of een stal inbreken nou voor de wet mag of niet. Maar ik ben eigenlijk benieuwd, hoe kijken de rechter daarnaar? Zijn jullie weleens veroordeeld tot huisvredebreuk of inbraak?

00:52:35 Johan Boonstra

Nee, en ik denk dat de reden is dat iedereen begrijpt dat als jij na een publicatie een rechtszaak tegen ons gaat aanspannen, dan valt de halve wereld over je heen. Want het is natuurlijk de wereld op z'n kop dat je filmt hoe dieren worden mishandeld en dat jij je dan moet verantwoorden voor de rechter. Heel vaak werd er wel mee gedreigd, dat veehouders zeiden, nou ik heb aangifte gedaan. Tot nu toe is dat nog nooit tot een rechtszaak gekomen. Ik denk dat dat ook is omdat het een lastig verhaal wordt. Want ja, wie heeft het gedaan? Je hebt zelf gemerkt dat we helemaal niet open zijn over wie precies de mensen zijn die dat gedaan hebben. En ik denk ook dat zeker de laatste jaren zie je dat de maatschappij zich ook meer en meer keert tegen die veehouders. En dat is zelfs nu net zo ver gegaan dat op basis van onze beelden juist veehandelaren zijn veroordeeld. Dus ik denk niet dat dat ooit gaat gebeuren. Moet ik het misschien afkloppen. Maar het lijkt er niet op dat er een motivatie is vanuit de overheid om ons te volgen.

00:53:35 Esther

Dus er is nog nooit echt een rechtszaak tegen jullie geweest? Jullie hebben nooit taakstraf, boetes, dat soort dingen gekregen?

00:53:41 Johan Boonstra

Nee.

00:53:41 Esther

Zijn jullie eigenlijk weleens in een stal geweest of op een erf dat je de boer op dat moment tegenkomt? Dat het een soort heterdaadje is?

00:53:48 Johan Boonstra

Nee, dat hebben we nog nooit meegemaakt. Ik denk dat dat ook... Veel zegt dat het na al die jaren steeds goed gaat. Dat komt natuurlijk ook omdat we een modus operandi hebben die daarop gebouwd is en die ervoor zorgt dat er geen vervelende situaties ontstaan en dat we gewoon die beelden kunnen opnemen.

00:54:06 Esther

Het gaat jullie echt alleen maar om die beelden?

00:54:07 Johan Boonstra

Ja, daar gaat het ons om, ja. En ik denk, kijk, die hele legale kwestie, dat is, denk ik, ook een beetje ouderwets. In die zin van, vroeger had je altijd discussie over, ja, je mag nooit de wet breken. En ik denk dat dat eigenlijk achterhaald is. Ik denk dat de maatschappij veel verder

studio PLANTAARDIG

is. Ik denk dat de maatschappij helemaal niet meer bezig is met, oh, die dierenactivisten, die doen stiekem dingen. Als mensen zien wat er gebeurt met dieren, dan... Ik heb nog nooit op straat meegemaakt dat iemand dan zo zei, oh wat jullie doen, dat mag echt niet. Dat is typisch een vraag waar wij als dierenmensen heel erg mee bezig zijn. We denken, oh we moeten heel netjes zijn. Maar de mensen die onze beelden gezien hebben, die vragen zich helemaal niet af, oh, hoe hebben jullie die beelden, maar mag dat wel? Nee, die zijn gewoon fucking boos.

00:54:52 Esther

De boerensector natuurlijk wel. Die heeft het over intimidatie, die heeft het over huisvredebreuk, die hebben zelfs het meldpunt dierenactivisme weten op te richten. Dus die zien dit wel degelijk als iets wat niet door de beugel kan.

00:55:07 Johan Boonstra

Ja, maar daarom is het natuurlijk ook goed dat wij hard op weg zijn om de boerensector af te schaffen, zodat die hele lobby om ons te criminaliseren ook zal verdwijnen. Wij vinden het compleet irrelevant wat de boerenslobby probeert te zeggen. Wat relevant is, is hoe kijkt de maatschappij naar hoe dieren worden behandeld en hoe reageren ze op onze publicaties? En dan zien wij dat we vanuit de maatschappij eigenlijk helemaal geen kritiek op onze methodes krijgen. Dus ik denk dat zo misschien... Twintig, vijftig jaar geleden zat je, als je dit soort dingen deed, wat meer in de hoek van dat mensen zeiden, oh, dat mag niet, je mag niet op het erf komen. Dat is eigenlijk verdwenen. Op dit moment zien we gewoon van, ja, mensen denken van, ja, goed dat jullie dit filmen, terecht. Er is niemand die zich überhaupt afvraagt, oh ja, hoe zijn die beelden gemaakt? Nee, mensen zijn gewoon boos over wat er te zien is. En dat zijn van die kleine dingen waarin je merkt dat de tijd aan het keren is.

00:56:05 Esther

Wat vinden jullie zelf je grootste succes tot nu toe?

00:56:09 Dirk Verstegen

Ik denk zelf, of het onderzoek waar ik zelf het meeste mee heb gehad, is dat we hebben kunnen publiceren over wat er in het slachthuis gebeurt. Dus dat we ook echt beelden van in het slachthuis...

00:56:18 Esther

Welk slachthuis was dat?

00:56:19 Dirk Verstegen

Dat was Slachthuis Westfort, bij Utrecht is dat.

00:56:22 Esther

Varkens?

00:56:23 Dirk Verstegen

Ja, dat waren varkens. Die varkens werden geslacht. Dat waren beelden die ik... Ik zie die beelden natuurlijk veel. En die hebben mij ook veel aangegrepen. En daarom was het voor mij ook echt wel belangrijk om... om dit naar buiten te brengen.

00:56:37 Esther

En wat heeft dit teweeg gebracht, deze beelden in het slachthuis?

00:56:43 Johan Boonstra

Een boete van vijfduizend euro.

00:56:45 Esther

Oh ja? Voor het slachthuis?

00:56:46 Johan Boonstra

Ja, dat is natuurlijk een grap. Westfort, ik weet het zo niet meer eigenlijk. Ik denk dat zij vijftigduizend varkens per dag slachten, een heel groot slachthuis. Maar een boete van vijfduizend euro slaat natuurlijk helemaal nergens op. En dan moet je ook bedenken dat het dus een beter levensslachthuis is, een zogenaamd voorloper. Ze deden het voorkomen alsof ze de dieren alleen maar aan het opdrijven waren met een rammelaar, met geluid. Die rammelaar werd meteen de klapper genoemd toen onze undercover-werker daar kwam werken. En daar werd dus flink op ingeslagen.

00:57:20 Esther

Ah, er kwam iemand echt undercover werken in het huishuis van jullie?

00:57:22 Johan Boonstra

Ja, er iemand heeft undercover gewerkt aan ons. En dan zie je, op een gegeven moment moet er een noodslachting plaatsvinden en dat doen ze dan met een schietmasker, dus dan schieten ze een pin. In het hoofd van een varken, maar dat is heel lastig omdat die hersens vrij ver naar achter liggen. Dus dan missen ze, dus dat varken probeert op te staan terwijl die pin erin zit. Dan blijft die pin vast zitten en dan proberen ze die pin uit het hoofd te drukken terwijl het varken probeert weg te rennen. Overal spuit bloed rond. En dat zie je dan een aantal keer gebeuren in die paar weken dat die undercover daar werk. Dat gebeurt plus de hele tijd slaan. We hebben gefilmd hoe ze vergast zijn. Dus dan zie je die varkens in die lift, die gastlift naar beneden gaan. Dan raken ze in paniek, dan proberen ze adem te krijgen. Na twee minuten probeert de laatste omhoog te komen. Echt een martelgang voordat ze buiten bewustzijn raken. Ik denk dat het heel goed is dat we dit soort dingen over beter leven. Als je mij zou vragen: Wat vind jij het grootste succes? Dan zou ik ook niet per se één ding noemen, maar ik vind het gewoon echt geweldig om te zien dat we als dierenrechtenbeweging ons tegen het beter leven keurmerk zijn gaan richten, dat ieder-

studio PLANTAARDIG

een eigenlijk doorheeft. Dit kan niet. We kunnen niet het logo van de dierenbescherming op plakken vlees zetten van dieren die gewoon heel ernstig belemmend zijn in hun welzijn en op deze manier tot hun einde kwamen. En ik denk dat er binnen de verschillende groepen, van grassroots tot de grote wakker diervakken, eigenlijk wel min of meer een overeenstemming is. Ik denk dat de dierenbescherming de enige is. Die echt zegt, ja, het Beter Leven-keurwerk is een goed idee.

00:58:57 Esther

Dat is wat jou betreft degene die echt aan de andere kant staat.

00:59:01 Johan Boonstra

Kijk, de dierenbescherming doet inmiddels op de Grüne Woche standjes samen met slachthuis Vion. Dus ja, ik denk niet dat je dan nog kan zeggen dat je aan de kant van de dieren staat. Dan sta je aan de kant van de slachthuizen en dat moet je vooral zelf weten. Alleen is je naam wel misleidend als je zelf dierenbescherming noemt.

00:59:22 Esther

Mag ik jullie tot slot vragen? Jij omschreef net even dit verhaal van dat varken met die pin door zijn hoofd nog niet dood is. Hoe houden jullie het vol? Al deze beelden bekijken, al deze feiten tot je nemen. Hoe hou je dit vol als mens?

00:59:40 Johan Boonstra

Ik denk dat je een flinke dosis cynische humor nodig hebt.

Esther

En dat zit wel goed?

Johan Boonstra

Dat zit wel goed tussen Dirk en mij. Ik denk dat je je zegeningen moet tellen. Je moet ook zien wat er wel goed gaat. Ik zie het aan alle kanten heel goed gaan in de beweging. Ik ben vrij enthousiast over wat er gebeurt. Als ik kijk hoe ver we nu zijn en grote delen van de beweging zijn... Ik word echt heel blij als een actor for justice in één keer zegt, hé, we gaan nu gewoon actie voeren bij de NVWA. Of als ik hoor dat Varkens in Nood zegt van, ja, dat betere-leven-keurmerk, daar zijn wij ook geen voorstander meer van. En als ik mensen spreek die nu bij Wakker Dier zeggen, ja, Wakker die promoot soms nog wel het betere-leven-keurmerk, maar die zeggen ook wel vaak, medewerkers op individuele titels zeggen die ook wel vaak, dat kan eigenlijk niet meer. Dus ik denk, het gaat echt de goede kant op. En ik vind het echt mooi dat in de beweging meer en meer de neuzen dezelfde kant op gaan. Er zijn maar weinig mensen die nog zeggen, ja, we moeten gewoon nou met de industrie samenwerken om maar verbetering af te dwingen. Nee, ik denk dat we ervan overtuigd raken dat we als bewe-

ging goed op weg zijn om de industrie als geheel te kunnen afschaffen. En daar ben ik heel enthousiast over.

01:00:56 Dink Verstegen

Ja, en ik denk ook dat... Kijk, het is lang niet altijd leuk werk. Zeker bureauwerk kan heel saai zijn. Soms is het ook heel leuk werk. En zeker als je net iets gepubliceerd hebt, dan kun je echt feest vieren, omdat je veel bereikt hebt of omdat je veel mensen bereikt hebt. Maar op het moment dat je gemotiveerd bent voor iets of dat je iets wil... dat maakt het makkelijker. En dat zou ik eigenlijk ook tegen iedereen willen zeggen die zelf ook iets wil doen. Zoek hetgeen in jezelf wat je het meest motiveert en zoek iets wat erbij aansluit wat je kan doen. Omdat dat maakt het alleen maar makkelijker. Dat maakt ook dat je ermee doorgaat. En daarnaast ook zorgt dat wat je doet, dat het ook succes heeft. Want niets is zo demotiverender dan werk dat nergens toe leidt.

01:01:39 Esther

En dat doel moet niet zo groot zijn als de afschaffing van de vee-industrie, dat je dan pas tevreden bent. Er moeten ook wat tussendoelen zijn waar je jezelf al mee kan motiveren.

01:01:47 Johan Boonstra

Ja, en ik denk ook dat wij er ook altijd voorstander van zijn om daar met elkaar over te praten, van wat willen we nou eigenlijk met elkaar bereiken. En ik denk bijvoorbeeld met die laatste publicatie van die koeien, ik denk dat het heel goed is dat we tegen iedereen gezegd hebben, laat het nou alsjeblieft hebben over gewoon het afschaffen van die veeverzamelstallen. Dat is gewoon een haalbaar doel, die veeverzamelstallen hebben eigenlijk geen daadwerkelijke functie, zijn ook helemaal niet zoveel. Laten we dat nou doen, in plaats van iedereen weer wat anders roepen. Nee, laten we erover heen zijn dat we dat doen. Dan heb je een haalbaar doel. Dat is binnen iedereen zijn motivaties goed te doen. En als je dan zo'n doel haalt, dan ben ik het helemaal met je eens. Dan is dat motiverend. En tegelijkertijd denk ik ook dat je goed is om voor jezelf gewoon te zeggen, dit is wat ik ga doen met mijn leven. Want die dieren, ja, ik ben heel hoopvol, maar het gaat echt wel een paar jaar duren. En wat Dirk ook zegt, probeer je iets te verzinnen waarvan je zegt, nou, dit kan ik prima doen de komende jaren, misschien de rest van mijn leven wel.

01:02:42 Esther

Alle avonden, alle weekends.

01:02:44 Johan Boonstra

Ja, tuurlijk. Er is niks leukers dan iets zinnigs te doen met je leven. En het is heel demotiverend om alleen maar voor je baas te werken of om rijk te worden te werken, terwijl arm te blijven en iets zinnigs te doen met je leven, dat is het allerbeste wat je kan overkomen.

studio PLANTAARDIG

01:03:00 Esther

Nou, met deze prachtige zin wil ik hem afronden.

01:03:04 Dink Verstegen

Lijkt mij gewoon een goede.

01:03:05 Esther

Ik wil jullie hartelijk danken voor dit gesprek.

01:03:10 Johan Boonstra

Graag gedaan.

01:03:11 Esther

Veel succes met jullie werk. Dat was hem. Leuk dat je luisterde. Misschien vind je het ook interessant om te weten dat er op 22 mei een avond over dierenrechten plaatsvindt in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. We zetten de link in de show notes. Marlon van der Pas deed de audiomixage voor deze aflevering en ik bedank alle donateurs die hem mogelijk maakten. Help jij ons om deze podcast te blijven maken? Ga dan naar studioopland aardig.nl en de rest wijst zich vanzelf. Dank je en tot de volgende.

VOLG STUDIO PLANTAARDIG OP JOUW FAVORIETE PODCAST PLAYER